

Kaupunkiympäristö
Rakennukset ja yleiset alueet
Kunnossapito

Luonnonhoito, luontopalvelut ja kaupunginpuutarhan palvelut

Työohjelma 2023-2027

Sisällys

Työohjelma 2023-2027	1
1 Johdanto	4
2 Luonnonmukaiset viheralueet	4
2.1 Sopimukseen sisältyvät luonnonmukaisten viheralueiden kohteet:.....	4
2.2 Luonnonmukaisten alueiden kunnossapidon tuotteet	5
2.2.1 Metsien kunnossapitotehtävät	6
2.2.2 Avoimien alueiden (maisemapellot B1 ja arvoniityt B5) kunnossapitoon sisältyvät kunnossapitotehtävät.....	8
2.2.3 Saarten kunnossapito	14
2.2.4 Luonnonsuojelualueiden kunnossapitoon ja luontopolkuihin sisältyvät kunnossapitotehtävät.....	15
2.2.5 Haitallisten vieraskasvilajien torjunnan koordinointi ja erillistehtävät alueurakoitsijoille kuulumattomilla luonnonmukaisilla alueilla.....	17
2.3 Muut sopimukseen sisältyvät tukitehtävät ja -palvelut:	18
2.4 Eläimistön hoitoon liittyvät kunnossapitotehtävät.....	18
2.4.1 Luonnonvaraisten eläinten hoito	18
2.4.2 Haltialan tilan kotieläinten hoito.....	19
3 Vesi- ja ranta-alueiden kunnossapito	20
4 Talvipuutarha ja kaupunginpuutarhan palvelut	21
Sopimukseen sisältyvät palvelut.....	21
Talvipuutarha, ruusutarha ja näytealueet.....	21
4.1 Talvipuutarha	22
4.1.1 Talvipuutarhan asiakaspalvelu ja aukioloajat.....	23
4.2 Ruusutarha ja näytealueet	23
4.3 Kaupunginpuutarhan palvelut.....	26
4.3.1 Katu- ja puistopuiden kuntoselvitykset	26
4.3.2 Kausikasvien taimituotanto ja puutarhapalveluiden kausikasvipalvelut	26
4.3.3 Patsaiden pesu	27
4.3.4 Perinnepalvelut.....	27
4.3.5 Selvitysten laatiminen katu- ja viheralueilla tapahtuneista kasvillisuuteen kohdistuneista vahinko- ja ilkeilläantekotapauksista ja niihin liittyvät tuhoutuneen kasvillisuuden arvon määrittäykset	28
4.3.6 Torikuusien hankinta	28
5 Laatuvaatimukset ja laadun raportointi	28
6 Kokonaishintaan sisällytettävät kustannukset ja korvaava työ	28
7 Toimintatapa kunnossapitosopimuksen mukaisissa töissä.....	29
7.1 Kunnossapitotöiden toteutusta koskevat vaatimukset	29

7.2	<i>Itsenäinen toiminta</i>	29
7.3	<i>Asiakaspalvelu</i>	30
7.4	<i>Tiedottaminen</i>	30
7.5	<i>Ilmoitusvelvollisuus yleisillä alueilla tapahtuvista ilkivalta- ja vahingonteoista</i>	31
7.6	<i>Työhön määrääminen</i>	31
7.7	<i>Turvallisuus</i>	31
7.8	<i>Esteettömyys</i>	31
7.9	<i>Ympäristönsuojelu, kestävä kehitys ja ilmaston suojelu</i>	32
7.10	<i>Ympäristöraportointi</i>	33
8	Yhteiset toimitukset ja yhteistoimintaa koskevat vaatimukset	34
8.1	<i>Työmaakerrokset ja katselmukset</i>	34
8.2	<i>Kokouskäytännöt</i>	34
8.3	<i>Työmaapäiväkirja</i>	35
8.3.1	<i>Luonnonhoito ja luontopalvelut</i>	35
8.3.2	<i>Kaupunginpuutarha</i>	35
8.4	<i>Poikkeamaraportit</i>	35
9	Yhteiset kehittämishankkeet	35
10	Liitteet	36
1	Tuotekortit	36
2	Kartat	36
3	Määrät	37
4	Ohjeet	37

1 Johdanto

Tässä työohjelmassa määritellään Helsingin kaupunkiympäristön toimialan kunnossapitopalvelun (tilaaja) ja Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitos Staran (tuottaja) ympäristöhoito-osaston väliseen kunnossapitosopimukseen sisältyvien töiden sisältö, laajuus, suoritusvelvollisuudet, noudatettavat toimintatavat ja yhteistoimintaa koskevat vaatimukset. Sopimus on viisivuotinen.

Tätä työohjelmaa laadittaessa on käynnissä laajempia selontekoja, jotka voivat edetessään vaikuttaa tämän työohjelman sisältöön. Tällaisia käynnissä olevia selontekoja ovat:

- Luonnonhoidon periaatteiden päivittäminen, aikataulutavoite tämän valmistumiselle kesäkuu 2023. Tällä hetkellä ei ole metsien osalta voimassa olevaa luonnonhoitolinjausta.
- Nuuksion alueiden myyminen valtiolle. Järjestäytyvä työryhmä aloittaa kokoukset 06/2022 ja työryhmän tavoitteena saada koottua selvitys 12/2022.
- Helsingin yliopiston Viikin opetus- ja tutkimustilan esiintuoma tahtotila tiettyjen peltoalueiden vuokrauksesta tutkimuskäyttöön.
- Paloheinän golfkentän laajennus 18-reikäiseksi. Maa-alan tarve ei tarkennettu (n. 15 hehtaaria), asemakaava muutos vireillä.
- Haltialan tilan kehittämiseen liittyvät näkökulmat

2 Luonnonmukaiset viheralueet

2.1 Sopimukseen sisältyvät luonnonmukaisten viheralueiden kohteet:

- Luonnonmukaiset alueet Helsingin rajojen sisäpuolella joita ovat esim. taajamametsät, luonnonsuojelualueet ja arvoniityt
- Kaupungin omassa viljelyksessä olevat maisemapellot
- Saaria Helsingin kaupungin rajojen sisä- ja ulkopuolella
- Luonnonvaraisen eläimistön hoito
- Haltialan kotieläintila
- Erilaiset luonnonmukaisten alueiden kunnossapitoon liittyvät tukipalvelut
- Luontopolut Helsingin rajojen sisäpuolella

Sopimuksen piiriin ei kuulu seuraavat tehtävät:

- Tonttien puusto
- Katualueella oleva puusto, mukaan lukien kc-alueet.
- Niittyjen (hoitoluokat B2-B4) kunnossapito. (erityisviherkohteiden niityt B2-B5 kuuluvat sopimukseen, niistä on erillinen työohjelma)
- Pienvesien kunnossapito
- Metsäalueilta löytyvien luvattomien kaatopaikkojen siivoaminen
- Muiden kuntien alueella olevien luontopolkujen ja kohdetaulujen kunnossapito (Elisaari ja Salmi)
- Kuolleiden eläimien poisto maastosta muiden urakoitsijoiden alueilta

2.2 Luonnonmukaisten alueiden kunnossapidon tuotteet

Luonnonmukaisten alueiden kunnossapidon toteutus perustuu voimassa olevien tuotekorttien laatuvaatimukseen, tehtäväsisältöihin ja työnlaajuuteen.

Yleinen osuus (korttien yleisperiaatteet)

6100	Talvihoito
6200	Puhtaanapito
6310	Rakenteiden hoito
6320	Varusteiden ja kalusteiden hoito
6330	Laitteiden ja muiden erityiskohteiden hoito
6395	Rakenteiden korjaus
6397	Varusteiden ja kalusteiden korjaus
6398	Laitteiden ja muiden erityiskohteiden korjaus
6400	Kasvillisuuden hoito
6450	Viheralueiden haitallisten vieraskasvien poisto
6495	Kasvillisuuden korjaus
6500	Muut erityiset hoito- ja käyttötehtävät

2.2.1 Metsien kunnossapitotehtävät

Metsien kunnossapitotöihin sisältyy Helsingin kaupungin alueella omistamien C-hoitoluokkaan (RAMS M Metsät) kuuluvien metsien kunnossapitotyöt.

Sopimukseen ei sisälly muiden kuntien alueella sijaitsevien Helsingin kaupungin omistamien metsien hoito. Näissä metsien hoitotöitä tilataan erillistilauksilla tarpeen mukaan.

6200	Puhtaanapito
	<ul style="list-style-type: none"> Muiden kunnossapitotöiden lomassa havaittujen roskien poisto. Laajemmista roskaisista alueista tulee ilmoittaa tilaajalle.
6310	Rakenteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none"> Metsäalueilla olevien käytävien hoito ei kuulu sopimukseen.
6320	Varusteiden ja kalusteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none"> Metsäalueilla olevien kalusteiden ja varusteiden hoito ei kuulu sopimukseen.
6330	Laitteiden ja muiden erityiskohteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none"> Ei kuulu sopimukseen.
6400	Kasvillisuuden hoito
6440	Metsien hoito
	<ul style="list-style-type: none"> Metsien hoitotyöt vuosityöohjelman mukaisesti. Jos luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmien toteutus viivästyy luonnonhoidon periaatteiden valmistumisen takia, niin silloin toteutusta muokataan enemmän reittien varsien ja tonttien reuna-alueiden suuntaan. Metsäisten reittien varsilla ja tonttien läheisyydessä olevien turvallisuutta vaarantavien puiden ja pienpuuston poisto suunnitelma-alueittain sekä näiden töiden seuranta ja raportointi vuosittain tilaajalle (huomioiden mm. näkemät, kulkuväylien risteysalueet jne.). Pienet työkohteet sekä niiden seuranta ja raportointi puolivuositin tilaajalle (poistot omien havaintojen, hyönteistuhojen, myrskytuhojen, asiakaspalautteen, hoitopiirien ja alueurakoitsijoiden ilmoitusten perusteella). Tehopienpuustonhoidon tilaajan kanssa sovittavissa kohteissa.

<ul style="list-style-type: none"> • Yhteisissä kehityskokouksissa sovitaan vuosittain toteutettavista luonnonhoitotöistä. • Työmaiden maastotiedotus omana työnä tehtävien tai alihankintana teetettävien luonnonhoitotöiden osalta ja asukasyhteistyö työmaiden toteuttamisvaiheessa työohjeiden mukaisesti. • Raportointi vuosittain toteutetuista toimenpiteistä. Tehtyjen toimenpiteiden päivitys metsätietojärjestelmään. • Maastokatselmuksiin osallistuminen, mm. erilaiset puusto-, reitti-, tontti- ja muut maastokatselmuksset sekä vaarallisten / huonokuntoisten puiden katselmuksset.
6395 Rakenteiden korjaus
<ul style="list-style-type: none"> • Ei kuulu sopimukseen.
6397 Varusteiden ja kalusteiden korjaus
<ul style="list-style-type: none"> • Ei kuulu sopimukseen.
6398 Laitteiden ja muiden erityiskohteiden korjaus
<ul style="list-style-type: none"> • Ei kuulu sopimukseen.
6495 Kasvillisuuden korjaus
<ul style="list-style-type: none"> • Ei kuulu sopimukseen.

Tukipalvelut metsät:

- Puun- ja hakemyyntitulojen ohjaus.
- Puiden myynnistä (teollisuuden käyttöön soveltumattomat erät) tulot tilaajalle.
- Rakennettavien tonttien puiden pystymyynnistä yms. pienien puutavaraerien myynnistä tulot tilaajalle.
- Toteutuneiden kustannusten raportointi tilaajalle metsäveroilmoituksen tekemistä varten.
- Metsiin kohdistuvat asiantuntija- ja asiakaspalvelutehtävät sekä alueiden yleisvalvonta.
- Rakennettavien tonttien puustokatselmuksset.
- Ilkivaltaan ja vahingontekoihin liittyvät toimenpiteet (Liite 4.1).
- Toimenpiteet luvattomiin puunkaatoihin liittyvissä asioissa (Liite 4.5).

- Avotyötoiminnan ulkotyöryhmien työmaiden järjestelyt. Sisältää ulkotyöryhmien työn koordinoitua, kaluston ja tukikohtien kustannuksia metsäalueilla (C-hoitoluokat).
- Lisätöinä tilataan tarvittaessa pystykauppa-kohteiden työmaasuunnittelu, toteutuksen valvonta ja laadunvarmistus.
- Koululaisten metsäviikkoon osallistuminen ja valmistelutyöt tilataan lisätöinä tarvittaessa.
- Myrskytuhoihin varautuminen (erillinen ohje, laitetaan liitteeksi)

2.2.2 Avoimien alueiden (maisemapellot B1 ja arvoniityt B5) kunnossapitoon sisältyvät kunnossapitotehtävät

6100	Talvihoito
6200	Puhtaanapito
6310	Rakenteiden hoito
6320	Varusteiden ja kalusteiden hoito
6330	Laitteiden ja muiden erityiskohteiden hoito
6395	Rakenteiden korjaus
6397	Varusteiden ja kalusteiden korjaus
6398	Laitteiden ja muiden erityiskohteiden korjaus
6400	Kasvillisuuden hoito
6450	Viheralueiden haitallisten vieraskasvien poisto
6495	Kasvillisuuden korjaus
6500	Muut erityiset hoito- ja käyttötehtävät

2.2.2.1 Maisemapeltojen ja Haltialan tilan kunnossapito:

- Yleisten alueiden kunnossapidon vastuulla olevien alueiden hoito. Kartanoalueiden (Haltiala, Tuomarinkylä) hoito viheralueiden erityiskohteiden työohjelmassa.

6100	Talvihoito
	<ul style="list-style-type: none"> • Piha-alueet ja pysäköintialueet Haltialassa <ul style="list-style-type: none"> ○ Sisältää lumen aurauksen ja liukkauden torjunnan

6200	Puhtaanapito
	<ul style="list-style-type: none">• Haltialan tilan piha-alueet, laitumet, laidunalueen vieressä oleva kävelytie, piennaralueet ja pysäköintialueet Vantaanjoen ylittävän sillan pielessä ja riihen luona• Maisemapeltojen puhtaanapito• Lantaloiden hoito, ravinnevalumien estäminen käytettävissä olevin keinoin• Jaloittelutarhat, ravinnevalumien estäminen, tarhojen puhdistus kerran viikossa• Lampola, sisätilat• Yleisövessojen hoito (1 invavessa, 2 tavallista bajamajaa). Siivous päivittäin.
6310	Rakenteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none">• Lampolan ja muiden Haltialan ja peltoviljelyn käytössä olevien rakennusten hoito, sisältäen rakennusten vuokran. Pieniä rakennusten käyttäjän hoitokuluja, irtaimiston kuten esim. karsinoiden hoito• Tuomarinkylän peltoviljelyä palvelevien rakennusten hoito sisältäen rakennusten vuokran• Laidunkatosten hoito
6320	Varusteiden ja kalusteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none">• Aitausten ja laidunaitojen hoito• Haltialan tilan opasteiden hoito ja roska-astioiden hoito. Hoitoa on esim. töhryjen poistaminen ilman erityismenetelmiä. Pinnoitteiden hoitamisessa vain paikkakäsittelyt• Maisemapeltojen opasteiden hoito
6330	Laitteiden ja muiden erityiskohteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none">• Esim. eläinten juoma-automaatit, sähköpaimenet
6400	Kasvillisuuden hoito
6430	Avoimien viheralueiden kasvillisuuden hoito
	<ul style="list-style-type: none">• Tilaajan kanssa sovitun viljelysuunnitelman, VKT21:n ja Eutukiehtojen mukaan• Vilja- ja öljykasvien viljely<ul style="list-style-type: none">○ Viljaa myös luonnonvaraisten lintujen ruokintaan• Laidunten hoito

	<ul style="list-style-type: none">Rehupeltojen hoito, nurmet, kuivaheinä; hyvälaatuisen rehun tuottaminen Haltialan kotieläintilan eläimille
6450	Viheralueiden haitallisten vieraskasvien poisto
	<ul style="list-style-type: none">Maisemapeltojen, niiden pientareiden ja laidunalueiden haitallisten vieraskasvien poisto
6595	Rakenteiden korjaus
	<ul style="list-style-type: none">Pienet korjaukset 2 000,- euroon asti per vuosi. Isommat korjaukset lisätöinä. esim. laidunkatosten uusiminen lisätöitä
6396	Asfalttipäällysteiden uusiminen
	<ul style="list-style-type: none">Ei sisälly sopimukseen
6397	Varusteiden ja kalusteiden korjaus
	<ul style="list-style-type: none">Aitojen pienet korjaukset 2 000,- euroon asti per vuosi. Isommat korjaukset lisätöinäOpasteiden ym. uusimiset tai uusien opasteiden pystytykset lisätöitä
6398	Laitteiden ja muiden erityiskohteiden korjaus
	<ul style="list-style-type: none">Pienet korjaukset kuuluvat 2 000,- euroon asti per vuosi. Isommat korjaukset lisätöinä
6495	Kasvillisuuden korjaus
	<ul style="list-style-type: none">Ei sisälly sopimukseen
6500	Muut erityiset hoito- ja käyttötehtävät
	<ul style="list-style-type: none">Kaikki tuotekortin tehtävät sisältyvät sopimukseen
6511	Kunto- ja turvallisuustarkastukset
	<ul style="list-style-type: none">Kaikki tuotekortin tehtävät sisältyvät sopimukseen<ul style="list-style-type: none">Esim. merkinnät Mobilenoteen, tarkastuskierrosten kirjaukset
6522	Äkilliset hoitotyöt ja viranomaisten avustaminen
	<ul style="list-style-type: none">Kaikki tuotekortin tehtävät sisältyvät sopimukseen

6591	Tapahtumien ja tilaisuuksien avustustehtävät
	<ul style="list-style-type: none"> • Puistokummitoiminta • Vieraslajitalkoot
6593	Muut erityistehtävät
6593.1	Tilaaajan rakennusmateriaalien, varusteiden ja kalusteiden varastointi
	<ul style="list-style-type: none"> • Viljan varastointi

Tukipalvelut

- Viljanmyyntisopimusten valmistelu yhdessä tilaaajan kanssa
- Eu-tukihakemusten valmistelu
- Maisemapeltojen asiakaspalvelu- ja asiantuntijatehtävät
- Haltialan tilan asiantuntija- ja asiakaspalvelutehtävät

2.2.2.2 Arvoniittyjen kunnossapito

6200	Puhtaanapito
	<ul style="list-style-type: none"> • Kohdekohtaisten hoito-ohjeiden mukaan
6310	Rakenteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none"> • Tuotekortin mukaan soveltuvin osin
6320	Varusteiden ja kalusteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none"> • Tuotekortin mukaan soveltuvin osin
6330	Laitteiden ja muiden erityiskohteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none"> • Ei sisälly sopimukseen
6395	Rakenteiden korjaus
	<ul style="list-style-type: none"> • Pienet korjaukset 2 000,- euroon asti per vuosi. Isommat korjaukset lisätöinä
6397	Varusteiden ja kalusteiden korjaus
	<ul style="list-style-type: none"> • Ei sisälly sopimukseen. Tilataan tarvittaessa lisätöinä

6398	Laitteiden ja muiden erityiskohteiden korjaus
	<ul style="list-style-type: none"> Ei sisälly sopimukseen
6400	Kasvillisuuden hoito
6430	Avoimien viheralueiden kasvillisuuden hoito
	<ul style="list-style-type: none"> Tuotekortin 6430 mukaan soveltuvin osin, kohdekohtaiset hoito-ohjeet huomioon ottaen. Kohdekohtaiset hoito-ohjeet liite 4.10. Arvoniityillä huomioidaan erityisesti arvokkaan niittyajiston kasvuolosuhteiden parantaminen Hoitotöissä ja niiden ajoituksessa otetaan huomioon myös niittyajistolla elävän eliölajiston elinolosuhteiden turvaaminen erityisesti harvinaisten lajien osalta
6450	Viheralueiden haitallisten vieraskasvien poisto
	<ul style="list-style-type: none"> Haitalliset vieraskasvit poistetaan mahdollisimman tehokkaasti
6495	Kasvillisuuden korjaus
	<ul style="list-style-type: none"> Ei sisälly sopimukseen. Tarvittaessa lisätöinä
6500	Muut erityiset hoito- ja käyttötehtävät
	<ul style="list-style-type: none"> Ei sisälly sopimukseen. Tarvittaessa lisätöinä
6511	Kunto- ja turvallisuustarkastukset
	<ul style="list-style-type: none"> Kaikki tuotekortin tehtävät sisältyvät sopimukseen

2.2.2.3

Vuosaaren täyttömäki

Tilataan erillistilauksella kunnes siirtyy yleisten alueiden kunnossapidon käyttömäärärahoilla rahoitettavaksi.

6200	Puhtaanapito
	<ul style="list-style-type: none"> Tuotekortin mukaan soveltuvin osin hoitosuunnitelma huomioiden
6310	Rakenteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none"> Tuotekortin mukaan soveltuvin osin hoitosuunnitelma huomioiden

6320	Varusteiden ja kalusteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none">Tuotekortin mukaan soveltuvin osin hoitosuunnitelma huomioiden
6330	Laitteiden ja muiden erityiskohteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none">Ei sisälly sopimukseen
6395	Rakenteiden korjaus
	<ul style="list-style-type: none">Tuotekortin mukaan soveltuvin osin hoitosuunnitelma huomioiden
6397	Varusteiden ja kalusteiden korjaus
	<ul style="list-style-type: none">Tuotekortin mukaan soveltuvin osin hoitosuunnitelma huomioiden
6398	Laitteiden ja muiden erityiskohteiden korjaus
	<ul style="list-style-type: none">Ei sisälly sopimukseen
6400	Kasvillisuuden hoito
	<ul style="list-style-type: none">Tuotekorttien mukaan soveltuvin osin hoitosuunnitelma huomioidenHoitotöissä ja niiden ajoituksessa otetaan huomioon myös niittylajistolla elävän eliölajiston elinolosuhteiden turvaaminen erityisesti harvinaisten lajien osalta
6450	Viheralueiden haitallisten vieraskasvien poisto
	<ul style="list-style-type: none">Haitalliset vieraskasvit poistetaan mahdollisimman tehokkaasti
6495	Kasvillisuuden korjaus
	<ul style="list-style-type: none">Ei sisälly sopimukseen. Tarvittaessa lisätöinä
6500	Muut erityiset hoito- ja käyttötehtävät
	<ul style="list-style-type: none">Ei sisälly sopimukseen. Tarvittaessa lisätöinä
6511	Kunto- ja turvallisuustarkastukset
	<ul style="list-style-type: none">Kaikki tuotekortin tehtävät sisältyvät sopimukseen

2.2.3 Saarten kunnossapito

- **Vasikkasaari:** virkistysalueelle rakennetun polkuverkoston, rakenteiden, kalusteiden ja varusteiden ja yleisökäymälän kunnossapito
- Ei sisällä kesämaja-alueen rakenteita
- **Vartiosaari:** luontopolun rakenteiden, varusteiden ja kalusteiden kunnossapito
- Yleisökäymälän kunnossapito

6200	Puhtaanapito
	<ul style="list-style-type: none"> • Roskien keruu virkistysalueelle rakennettujen polkujen varsilta • Vartiosaaren kompostivessojen hoito, siivous kerran viikossa (touko-syyskuu). Kompostisäiliöiden vaihto ja suodattimen huolto kerran vuodessa. Kompostisäiliöiden siirrot mantereelle ja jätteen käsittely tilataan erikseen • Vasikkasaaren bajamaja yhteyslaiturille touko-syyskuu kerran viikossa. Korvataan tulevaisuudessa mahdollisesti kompostivessalla
6310	Rakenteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none"> • Tuotekortin mukaan soveltuvin osin
6320	Varusteiden ja kalusteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none"> • Tuotekortin mukaan soveltuvin osin
6330	Laitteiden ja muiden erityiskohteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none"> • Ei sisälly sopimukseen
6395	Rakenteiden korjaus
	<ul style="list-style-type: none"> • Pienet korjaukset 2 000,- euroon asti per vuosi. Isommat korjaukset lisätöinä
6397	Varusteiden ja kalusteiden korjaus
	<ul style="list-style-type: none"> • Pienet korjaukset 1 000,- euroon asti per vuosi. Isommat korjaukset lisätöinä
6398	Laitteiden ja muiden erityiskohteiden korjaus

	<ul style="list-style-type: none"> Ei sisälly sopimukseen
6400	Kasvillisuuden hoito
	<ul style="list-style-type: none"> Tuotekortin mukaan soveltuvin osin, hoito-ohjeet huomioon ottaen
6450	Viheralueiden haitallisten vieraskasvien poisto
	<ul style="list-style-type: none"> Haitalliset vieraskasvit poistetaan
6495	Kasvillisuuden korjaus
	<ul style="list-style-type: none"> Ei sisälly sopimukseen. Tarvittaessa lisätöinä
6511	Kunto- ja turvallisuustarkastukset
	<ul style="list-style-type: none"> Kaikki tuotekortin tehtävät sisältyvät sopimukseen Esim. merkinnät Mobilenoteen, tarkastuskierrosten kirjaukset

2.2.3.1 Vesialueiden ruovikoiden niitot

- Vesialueiden ruovikoiden niitto 30 000 euroa/vuosi
- Kohteet sovitaan vuosittain tilaajan kanssa

2.2.4 Luonnonsuojelualueiden kunnossapitoon ja luontopolkuihin sisältyvät kunnossapitotehtävät

Sopimuksen mukaisiin töihin kuuluvat Helsingin kaupungin omistamilla mailla sijaitsevien luonnonsuojelualueiden sekä luontopolkujen kunnossapito Helsingissä.

Vuosittain pidettävissä kehityskokouksissa sovittujen töiden toteutus luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmien mukaisesti. Tilaaja määrittelee vuosittain työkohteet ja tehtävät toimenpiteet.

Luonnonsuojelualueiden kunnossapitotyöt ja tehtävät sisältävät:

6200	Puhtaanapito
	<ul style="list-style-type: none"> Viikki – Vanhankaupunginlahden yleisöväessat (Bajamaja, 2 kpl) hoito, tyhjennys kaksi kertaa kuukaudessa (huhti-lokakuu) Niskalan arboretumin yleisöväessa (Bajamaja, 1 kpl) hoito, tyhjennys kaksi kertaa kuukaudessa (huhti-lokakuu)

6310	Rakenteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none">• Luonnonsuojelualueiden ja luontopolkujen rakenteiden hoito• Ajoittain veden alle jäävien pitkospuiden varoituskylttien asentamisesta sovitaan erikseen.• Luonnonmuistomerkkien hoito• Suojeltujen luontotyyppien rakenteiden hoito
6320	Varusteiden ja kalusteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none">• Luonnonsuojelualueiden ja luontopolkujen varusteiden ja kalusteiden hoito
6330	Laitteiden ja muiden erityiskohteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none">• Tuotekortin mukaan soveltuvin osin
6393	Luonnonsuojelualueiden kasvillisuuden hoito
	<ul style="list-style-type: none">• Luonnonsuojelualueiden kasvillisuuden hoito alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmien mukaan• Haitallisten vieraslajien poisto• Kasvillisuuden hoitoon sisältyy myös Vantaanjoen varressa Pitkähäskosken luonnonsuojelualueen ja Haltialan tilan välillä kulkevan polun reunojen sekä Kuninkaantammielle vievien kolmen yhdyspolun niitto 2 krt/vuosi (kesäkuu + elokuu) sekä Ruutinkosken huoltoajoreitin reunojen niitto 1 krt/vuosi
6500	Muut erityiset hoito- ja käyttötehtävät
	<ul style="list-style-type: none">• Tuotekortin mukaan soveltuvin osin
6511	Kuntotarkastukset, inventoinnit rekisterikirjaukset
	<ul style="list-style-type: none">• Luonnonmuistomerkkirekisterin päivitykseen tarvittavien tietojen toimittaminen tilaajalle• Varuste- ja rakennemuutosten raportointi Mobilenotessa
6522	Äkilliset hoitotyöt ja viranomaisten avustaminen
	<ul style="list-style-type: none">• Kaikki tuotekortin tehtävät sisältyvät sopimukseen
6591	Tapahtumien ja tilaisuuksien avustustehtävät
	<ul style="list-style-type: none">• Esim. puistokummitoiminta
6593	Muut erityistehtävät

	<ul style="list-style-type: none"> Tilaaajan rakennusmateriaalien, varusteiden ja kalusteiden varastointi Luontovalvonnan järjestäminen vuosittain (7 kuukautta). Painopistealueet sovitaan vuosittaisissa kehityskokouksissa Työmaiden maastotiedotteiden laatiminen ja asennus ennen työmaan aloittamista
6395	Rakenteiden korjaus
	<ul style="list-style-type: none"> Sopimukseen sisältyy luonnonsuojelualueiden ja luontopolkujen rakenteiden pienet korjaukset 2 000,- euroon asti per vuosi. Isommat korjaukset tilataan erikseen lisätöinä Sopimukseen sisältyy luonnonmuistomerkkien rakenteiden pienet korjaukset. Isommat korjaukset tilataan erikseen lisätöinä
6397	Varusteiden ja kalusteiden korjaus
	<ul style="list-style-type: none"> Sopimukseen sisältyy luonnonsuojelualueiden ja luontopolkujen varusteiden ja kalusteiden pienet korjaukset 2 000,- euroon asti per vuosi. Isommat tilataan erikseen
6398	Laitteiden ja muiden erityiskohteiden korjaus
	<ul style="list-style-type: none"> Ei sisälly, tilataan erikseen lisätöinä.
6511	Kunto- ja turvallisuustarkastukset
	<ul style="list-style-type: none"> Kaikki tuotekortin tehtävät sisältyvät sopimukseen Esim. merkinnät Mobilenoteen, tarkastuskierrosten kirjaukset

Tukipalvelut

- Luonnonsuojelualueisiin kohdistuvat asiakaspalvelu- ja asiantuntijatehtävät yhteistyössä tilaaajan kanssa

Lisääntyvät pinta-alat

- Tavoitteena viiden uuden suojelualueen perustaminen vuosittain. Uusia suojelualueita luonnonsuojeluohjelmassa vuoteen 2024 mennessä noin 200 ha.

2.2.5 Haitallisten vieraskasvilajien torjunnan koordinointi ja erillistehtävät alueurakoitsijoille kuulumattomilla luonnonmukaisilla alueilla

Sisältyvät tehtävät

- Torjuntatöiden koordinointi
- Torjuntatyö
- Jätteiden käsittely voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti
- Vieraslajitalkoissa avustaminen (työkalut, jätteiden kuljetus)
- Kohteiden osoittaminen vankityölle
- Havaittujen haitallisten vieraslajien ja tehtyjen torjuntatoimenpiteiden merkitseminen vieraslajirekisteriin

Osa erillisistä vieraslajihankkeista, kuten esim. valtion osittain rahoittama kurturuusuhanke, tilataan ja raportoidaan erikseen.

Torjunta-alueet

Luonnonmukaiset alueet alueurakoitsijoille kuulumattomilla luonnonmukaisilla alueilla koko Helsingissä

- luonnonsuojelualueet, arvokkaiden luontokohteiden vieraslajitorjunnan priorisointisuunnitelman mukaisesti, rakennettujen ja luonnonmukaisten alueiden rajavyöhykkeet
- Muut luonnonmukaiset alueet, erityisesti rakentamiseen tulevien/rakentumassa olevien kohteiden reuna-alueet
- Priorisoitavat alueet sovitaan tilaajan kanssa vuosittain.

2.3 Muut sopimukseen sisältyvät tukitehtävät ja -palvelut:

- Vapaaehtoistyön (talkoot) ohjaaminen (60 h/vuosi)
- Asukasyhteistyö: asukastapahtumat

2.4 Eläimistön hoitoon liittyvät kunnossapitotehtävät

Sopimuksen mukaisiin töihin kuuluvat tilaajan hallinnoimien alueiden luonnonvaraisten eläinten ja Haltialan tilan kotieläinten hoito.

Eläimistön hoito toteutetaan 6500 *Muut erityiset hoito- ja käyttötehtävät* tuotekortin mukaisesti.

2.4.1 Luonnonvaraisten eläinten hoito

6591.1 Riistanhoito
<ul style="list-style-type: none">• Sorsalintujen talviruuan toimittaminen Tokoinrantaan. Kilomäärä noin 10 tonnia per talvikausi. Kausi alkaa rantojen jäätymisestä Eläintarhanlahdessa• Hirvieläinten nuolukivien kunnossapidon Viikin Vanhankaupunginlahden sekä Haltialan pohjoisosan alueilla

6592.2	Villikanikannan säätely
	<ul style="list-style-type: none"> Villikanikannan seuranta ja kannansäätely yleisten alueiden kunnossapidon vastuulla olevissa puistoissa ja siirtolapuutarha-alueilla Villikaneihin, pienpetoihin sekä sairaisiin tai häiriötä aiheuttaviin eläimiin sekä metsästykseen liittyvät asiakaspalvelutehtävät ja asiantuntijatehtävät noin 100 kpl / vuosi
6592.3	Pienpetokannan säätely
	<ul style="list-style-type: none"> Viikin Vanhankaupunginlahden, Östersundomin lintuvesien Helsingin kaupungin omistamien luonnonsuojelualueiden sekä erikseen sovittavien saarikohteiden pienpetokantojen rajoittaminen (Liite 4.16 saariston pienpetokannan säätely)
6592.4	Häiriötä aiheuttavien eläinten poistaminen
	<ul style="list-style-type: none"> Sairaiden tai häiriötä aiheuttavien eläimien pyydystäminen ja poisto yleisiltä alueilta. Epäselvissä tapauksissa ja rauhoitusaikoina pyynnin aloittamiseen on kysytty puolto valvontaeläinlääkäriltä.
6592.5	Rottakannan säätely
	<ul style="list-style-type: none"> Tuotekortin mukaan soveltuvin osin. Lisätyö
6592.6	Espanjansiruetanakannan säätely
	<ul style="list-style-type: none"> Tuotekortin mukaan. Lisätyö

Tukipalvelut: Asiantuntijapalvelut

- Vuosittain toteutettavien toimenpiteiden toteutussuunnitelmien laatiminen, tilaajan määrittelemille työkohteille ja toimenpiteille.
- Sidosryhmäyhteistyöhön osallistuminen.
- Metsästyslupien valmistelu vuosittain ja tilaajan kanssa sovittujen metsästykseen liittyvien poikkeuslupahakemusten valmistelu
- Luonnonvaraisten eläinten hoitoon liittyvät asiakaspalvelu- ja asiantuntijatehtävät.

2.4.2 Haltialan tilan kotieläinten hoito

- Kotieläinten hoito tuotekortin mukaan.
- Karitsointiajan huomioiminen kotieläinhoitajien varallaolossa.

- Iltatarkastukset laidunkaudella.

Haltialan kotieläintilan palvelut:

- Lampola pidetään valvotusti avoinna yleisölle laidunkauden ulkopuolella marraskuun lopun ja loppiaisen välisenä aikana. Aukioloajoista sovitaan tilaajan kanssa
- Karitsointiaikana lampola rauhoitetaan yleisöltä. Lampola avataan yleisölle 4-5 viikkoa karitsoinnin jälkeen ja pidetään valvotusti avoinna sovittuina aikoina laidunkauteen asti
- Sesonkiaikoina, kun on paljon kävijöitä, tulee valvoa yleisön määrää lampolassa ja käyttää tarvittaessa vartiointipalvelua apuna kävijöiden ohjailussa
- Haltialan palveluiden kehittäminen yhdessä tilaajan ja muiden sidosryhmien kanssa.

3 Vesi- ja ranta-alueiden kunnossapito

6200	Puhtaanapito tuotekortin mukaan
	<ul style="list-style-type: none"> • Sisältää tilaajan hoitovastuulla olevien ranta- ja vesialueiden puhtaanapidon 15.4.-15.11. välisenä aikana.
	<ul style="list-style-type: none"> • Liitekartat tilaajan hoitovastuulla olevista ranta-alueista (Liite 2.3) ja vesialueiden puhtaanapitoluokituksesta (Liite 2.2).
6320	Varusteiden ja kalusteiden hoito
6321.10	Pelastusvälineiden hoito
	<ul style="list-style-type: none"> • Sisältää tilaajan hoitovastuulla olevien pelastusvälineiden hoidon ympärivuotisesti.
	<ul style="list-style-type: none"> • Sisältää tarkastuskierrokset, rikkiäisten tai hävinneiden pelastusvälineiden uusimisen, sekä uudet sopimuskaudella lisätyt pelastuspostit ja välineet, vuosittain 75 000 euroon asti. Ylimenevät kulut laskutetaan lisätyönä
6500	Muut erityiset hoito- ja käyttötehtävät
6511	Kuntotarkastukset, inventoinnit, rekisterikirjaukset

	<ul style="list-style-type: none"> Pelastusvälineiden merkinnät Mobilenoteen, tarkastuskierrosten kirjaukset
6522	Äkilliset hoitotyöt ja viranomaisten avustaminen
	<ul style="list-style-type: none"> Kalusto ja tarvittava koulutettu miehistö öljyntorjuntavalmiuteen
	<ul style="list-style-type: none"> Kuljetukset (esim. tilaajan tarkastuskierrokset saariin ja tavaroiden kuljetukset) tilataan erillistilauksin
6397	Varusteiden ja kalusteiden korjaus
6397.1	Pelastusvälineiden korjaus
	<ul style="list-style-type: none"> Sisältää rikkiäisten tai hävinneiden pelastusvälineiden uusimisen, uudet sopimuskaudella lisätyt pelastuspostit ja välineet sovitusti.

4 Talvipuutarha ja kaupunginpuutarhan palvelut

Sopimukseen sisältyvät palvelut

Sopimukseen sisältyy Talvipuutarhan, ruusutarhan ja näytealueiden kunnossapito sekä kaupunginpuutarhan kaupunkiympäristön yleisten alueiden kunnossapidolle tuottamat palvelut.

Talvipuutarha, ruusutarha ja näytealueet

Talvipuutarhan, ruusutarhan ja näytealueiden kunnossapidossa noudatetaan kunnossapidon tuotekortteja soveltuvin osin ja alueelta valmistuvaa hoitosuunnitelmaa.

Kaikissa kunnossapitotöissä on huomioitava kohteen suojele- ja kulttuurihistorialliset arvot. Hoitotoimenpiteissä pyritään mahdollisuuksien mukaan noudattamaan perinteisiä hoitotapoja. Erityisesti on varottava puu- ja ruohovartisen kasvivalikoiman köyhtymiseen ja vanhojen rakenteiden ja materiaalien vahingoittumiseen tai häviämiseen johtavia toimenpiteitä sekä vältettävä liian voimaperäisiä kasvillisuuden hoitotoimenpiteitä.

6100	Talvihoito
6200	Puhtaanapito
6310	Rakenteiden hoito
6320	Varusteiden ja kalusteiden hoito
6330	Laitteiden ja muiden erityiskohteiden hoito
6400	Kasvillisuuden hoito
6395	Rakenteiden korjaus
6397	Varusteiden ja kalusteiden korjaus
6398	Laitteiden ja muiden erityiskohteiden korjaus
6495	Kasvillisuuden korjaus
6500	Muut erityiset hoito- ja käyttötehtävät

4.1 Talvipuutarha

6200	Puhtaanapito
	<ul style="list-style-type: none"> Sisältää Talvipuutarhan sisätilojen puhtaanapidon
6310	Rakenteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none"> Sisältää Talvipuutarhan sisätilojen pienet hoitotyöt
6320	Varusteet ja kalusteet
	<ul style="list-style-type: none"> Sisätilojen kalusteiden ja varusteiden hoito
6330	Laitteiden ja muiden erityiskohteiden hoito
	<ul style="list-style-type: none"> Sisältää Talvipuutarhan lämmitys- ja sähkökulut Laitteiden hoito ja huolto yhteensä 2 000 euroon saakka per vuosi. Isommat työt tilataan erikseen.
6400	Kasvillisuuden hoito
	<ul style="list-style-type: none"> Kasvillisuuden hoidossa panostetaan erityisesti tuholaisten ja kasvitautien ennaltaehkäisyyn ja torjuntaan. Hoitoon sisältyvät kasvien hoitoleikkaukset ja pienimuotoiset kuolleiden kasvien uusimiset. Kattoon ja rakenteisiin ulottuvat kasvit leikataan. Kausikasvikoristelussa painotetaan joulun, pääsiäisen ja alkusyksyn koristelua. Täydennys- ja vaihtokasveja pidetään saatavilla. Kausikoristelua ei vaihdeta joka kuukausi vaan tarpeen mukaisesti. Koristeluissa käytettävä kasvimateriaali kasvatetaan mahdollisuuksien mukaan kaupunginpuutarhalla ja koristeluihin valitaan kasveja, joita on helposti vuoden aikaan nähden saatavilla. Lisäkoristelua tilataan tarvittaessa lisätöinä.

6395 Rakenteiden korjaus
• Ei sisälly sopimukseen, tilataan tarvittaessa lisätyönä
6397 Varusteiden ja kalusteiden korjaus
• Ei sisälly sopimukseen, tilataan tarvittaessa lisätyönä
6398 Laitteiden ja muiden erityiskohteiden korjaus
• Ei sisälly sopimukseen, tilataan tarvittaessa lisätyönä.
6495 Kasvillisuuden korjaus
• Ei sisälly sopimukseen, tilataan tarvittaessa lisätyönä.

4.1.1 Talvipuutarhan asiakaspalvelu ja aukioloajat

Aukioloaikana talvipuutarhassa tulee olla henkilökuntaa paikalla. Joulunajan, pääsiäisen ja taiteiden yön mahdollista aukioloaikojen pidennyksistä sovitaan erikseen.

Aukioloajat

Maanantai–Torstai	10-16
Perjantai	suljettu
Lauantai	12-16
Pyhäpäivät	12-16
Juhannusaatto	suljettu
Juhannuspäivä	suljettu
Jouluaatto	suljettu
Joulupäivä	suljettu

- Mahdollisista kuvauksista, tapahtumista ja näyttelyistä sovitaan tapauskohtaisesti.
- Talvipuutarhan asiakaspalveluun ei sisälly yksityistilaisuuksien järjestelyjä.
- Talvipuutarhan lisäaukioloaikojen asiakaspalvelu tilataan tarvittaessa erikseen

4.2 Ruusutarha ja näytealueet

6100 Talvihoito

- Sisältää Ruusutarhan yläterassin, Talvipuutarhan- ja Villa Jyrängön huoltoteiden talvihoidon (Liite 4.9 kaupunginpuutarha kartta talvihoidettavat käytävät)

6200 Puhtaanapito
<ul style="list-style-type: none"> Sisältää ruusutarhan ja näytealueiden puhtaanapidon
6310 Rakenteiden hoito
<ul style="list-style-type: none"> Rakenteiden hoito tuotekorttien mukaan soveltuvin osin Ruusutarhassa käytetään punaista kivituhkaa <ul style="list-style-type: none"> Kivituhkan punainenväri sovitaan tilaajan kanssa Sopivaa kivituhkaa varastoidaan muutamia kuutioita paikkauksia varten
6320 Varusteiden ja kalusteiden hoito
<ul style="list-style-type: none"> Ruusutarhan varusteiden ja kalusteiden hoito
6330 Laitteiden ja järjestelmien hoito
<ul style="list-style-type: none"> Tuotekortin mukaan soveltuvin osin
6400 Kasvillisuuden hoito
<u>Ruusutarhan ylätasanne</u>
<ul style="list-style-type: none"> Ruusutarhan ylätasanteen kunnossapitoon kuuluu Talvipuutarhan välitön sisääntuloalue Hammarskjöldintien portilta pergolalle (Hoitoluokka A1) Kausikasvien hoito vuosisuunnitelman mukaisesti Tuhkapensasaidan hoito ja muotoon leikkaukset Pergolan kasvillisuuden hoito tuotekortin mukaisesti
<u>Ruusutarha</u>
<ul style="list-style-type: none"> Ruusutarhan hoito A1-hoitoluokan edellyttämän laatutason mukaisesti. A1-hoitoluokka ylläpidetään Viheralueiden kunnossapidon yleisen työselostukset (VKT 2021) mukaisesti huomioiden tämän työohjeen tarkennukset. Ruusutarhaan kuuluvat alueet ylätasanteen muurilta alhaalla olevaan jalkakäytävään asti Ruusuryhmien nimikylttejä ylläpidetään Kukkivan muurin kasvillisuutta täydennetään tarpeen mukaan Perennapenkkiä hoito sisältyy ruusutarhan peruskunnossapitoon. Perennoja hoidetaan Viheralueiden kunnossapidon yleisen työselostukset (VKT 2021) mukaisesti Välitasanteen kausikasvi-istutusten hoito vuosisuunnitelman mukaisesti

<ul style="list-style-type: none">Nurmialueet hoidetaan VKT2021 mukaisesti
Näytealueet
<ul style="list-style-type: none">Näytealueiden kunnossapitoon kuuluu osia Talvipuutarhan takana olevasta kaupunginpuutarhan piha-alueesta
<ul style="list-style-type: none">Näytealueen kunnossapitoon sisältyvät ryhmäruusu-, kausikasvi-, KESKAS-, ja dynaamisen näytemaan hoito
<ul style="list-style-type: none">Perennaistutukset Talvipuutarhan länsisiiven seinustalla, käytävien reunoistoilla sekä rinteessä
<ul style="list-style-type: none">Kaupunginpuutarhan muurin ja muiden sopimukseen sisältyvien näytealueiden kasviharvinaisuuksien yksilöllinen hoito kasvillisuusinventoinnissa (Mika Kalliovirta 2002) kirjattujen tavoitteiden mukaisesti
<ul style="list-style-type: none">Haitallisten vieraskasvien torjunta kaupunginpuutarhan alueelta
<u>Erillistyöt</u>
<ul style="list-style-type: none">Vauhtitien ja Musiikkitalon kausikasvi-istutusten hoito vuosisuunnitelman mukaisesti
6395 Rakenteiden korjaus
<ul style="list-style-type: none">Ei sisälly sopimukseen, tilataan tarvittaessa lisätyönä
6396 Asfalttipäällysteiden uusiminen
<ul style="list-style-type: none">Ei sisälly sopimukseen, tilataan tarvittaessa lisätyönä
6397 Varusteiden ja kalusteiden korjaus
<ul style="list-style-type: none">Ei sisälly sopimukseen, tilataan tarvittaessa lisätyönä
6398 Laitteiden ja muiden erityiskohteiden korjaus
<ul style="list-style-type: none">Ei sisälly sopimukseen, tilataan tarvittaessa lisätyönä
6495 Kasvillisuuden korjaus
<ul style="list-style-type: none">Vuosittain tilaajan kanssa sovittavia kasvillisuuden korjaustöitä<ul style="list-style-type: none">mm.muotopuiden leikkaus parittomina vuosinaMuut kasvillisuuden korjaustyöt tilataan lisätyönä
6511 Kunto- ja turvallisuustarkastukset
<ul style="list-style-type: none">Kaikki tuotekortin tehtävät sisältyvät sopimukseen

<ul style="list-style-type: none"> ○ Esim. merkinnät Mobilenoteen, tarkastuskierrosten kirjaukset
6591 Tapahtumien ja tilaisuuksien avustustehtävät
<ul style="list-style-type: none"> • Vapaaehtoistyön ohjaus: tuotekortin lisäksi ks. erillinen liite 4.4 soveltuvin osin

4.3 Kaupunginpuutarhan palvelut

4.3.1 Katu- ja puistopuiden kuntoselvitykset

Sisältää puiden kuntoselvitykset ja tietojen dokumentoinnin puurekisteriin vuosittain sovittavassa laajuudessa. Selvityksiä tehdään puurekisteriaineiston täydentämiseksi sekä kunnossapidon tarpeisiin.

Vuosittaisen sidotun määrän ylittäviä katu- ja puistopuiden kuntoselvityksiä tilataan tarvittaessa lisätöinä.

Liitteet 4.3a-4.3c ja 4.7a ja 4.7b.

4.3.2 Kausikasvien taimituotanto ja puutarhapalveluiden kausikasvipalvelut

Kausikasvi-istutusten suunnittelu rakennetuille viheralueille ja katualueille

- Kaikkien rakennettujen viheralueiden (rakennetut puistot, kartanot, Talvipuutarha) ja katualueille tulevien kausikasvi-istutusten (istutusastiat ja maaryhmät) kevät-, kesä- ja syysistutusten suunnittelutyö vuosisuunnitelman 2023–27 pohjalta yhteistyössä kaupunkiympäristötoimialan yleisten alueiden kunnossapidon tilaajien ja STARAN hoitopiirien kanssa.
- Kausikasvi-istutussuunnitelmiin liitetään aina sekä kausikasviryhmäettä kasvilaji/lajikekohtaiset hoito-ohjeet, erityisesti uutuuskasvien osalta.
- Kevät-, kesä- ja syysistutusten kukkalistat, istutussuunnitelmat, hoito-ohjeet ja ohjeet kasvien ja valmiiden istutusastioiden noutamisesta valmistuvat huhtikuun puoliväliin mennessä ja ne toimitetaan tilaajille, hoitopiireille ja urakoitsijoille.
- Suunnittelutyöhön kuuluu myös suunnitelmien läpikäymistä tilaajan edustajien kanssa ja hoitopiirien tarkempaa ohjeistamista erityisesti merkittävien maaryhmien istutuksen ja hoidon osalta.

- Työhön kuuluu myös kesäkukkakerrosten järjestäminen tilaajan, tuottajan ja urakoitsijoiden kanssa.
- Lisätöinä tilataan kausikasvi-istutuksia, jotka eivät sisälly vuosisuunnitelmaan.

Talkoosipuleiden hankinta ja jakelu

Työhön sisältyy:

- Talkoosipuleiden hankinta
- Yhteydenpito asukkaisiin ja aikatauluista sopiminen, sipulien viennistä tai noudosta sopiminen
- Työvälineet talkoisiin
- Sipulien jakaminen sopivan kokoisiksi pakkauksiksi talkoiden järjestäjien toiveiden pohjalta
- Neuvontakäyntejä istutustapahtumiin max 5 kpl

Kausikasvien taimituotanto

- Kaupunginpuutarhan taimituotanto kasvattaa tai hankkii suunnitelmien pohjalta taimet kausikasvi-istutuksiin. Pääpaino on Kaupunginpuutarhan tuotannossa, vain se mitä ei pystytä kasvattamaan (esim. kanervat) hankitaan erikseen.

4.3.3 Patsaiden pesu

Sopimukseen sisältyvät patsaiden ja muistomerkkien huoltopesut taidemuseon ja kaupunginmuseon listauksen (liite 3.5) perusteella taidemuseon ohjeiden mukaan katu- ja viheralueilla.

Lisätöinä tilataan sopimuksen aikana yleisille alueille sijoitettujen uusien patsaiden ja muistomerkkien pesu, jotka eivät sisälly taidemuseon tai kaupunginmuseon listaan 2022.

4.3.4 Perinnepalvelut

Sopimukseen sisältyy:

- Tervapadat sankarihaudoilla, joillakin muistomerkeillä ja patsailla, havumarshallit ja soihtukulkueen soihdut. Kohteet ja aikataulut liitteessä 3.4.

4.3.5 Selvitysten laatiminen katu- ja viheralueilla tapahtuneista kasvillisuuteen kohdistuneista vahinko- ja ilkevallantekotapauksista ja niihin liittyvät tuhoutuneen kasvillisuuden arvon määritykset

Selvitykset poliisin, Staran tuotantoyksiköiden tai muiden kautta tulleista liikennevahingoista ja ilkevallanteoista, jotka kohdistuvat kasvillisuuteen.

Tehdyt selvitykset toimitetaan kaupunkimpäristön toimialan arkistoitavaksi.

Tilaajalle toimitetaan tiedot tehdyistä vahingonkorvausselvityksistä vuosittain 31.12. mennessä (kohteen nimi, tieto mitä tuhoutunut ja arvio tuhoutuneesta materiaalist/a).

4.3.6 Torikuusien hankinta

Torikuusien hankinta Senaatintorille ja Hakaniementorille liitteen 4.8 mukaisesti.

5 Laatuvaatimukset ja laadun raportointi

Ylläpitotehtävien laatuun liittyvät vaatimukset ja laadunraportointi on kuvattu rakennettujen alueiden tuotekorteissa.

Tilaaaja on kehittänyt tuotekorttien sisältöä InfraRYL nimikkeistön mukaisiksi.

Tuottaja on velvollinen raportoimaan omaa ja mahdollisen aliorakoitsijan työtä koskevat laadun alitukset. Poikkeama voi koskea tehtävän laiminlyöntiä, puutteellista tehtävän suoritusta tai tehtävän laatujärjestelmästä poikkeavaa toteutusta. Pienemmät poikkeamat ilmoitetaan lyhyesti työmaapäiväkirjassa poikkeamailmoituksena ja suuremmista poikkeamista toimitetaan vuorokauden sisällä aluekohtaiselle tilaajalle erillinen poikkeamaraportti. Urakoitsija kuvaa raportissa poikkeaman ja toimenpiteet sekä aikataulun poikkeaman ratkaisemiseksi. Raportti on toimitettava poikkeamaa seuraavan arkipäivän (ma-pe) kuluessa aluekohtaiselle tilaajalle.

Palvelusopimuksen kohdassa 6 Sanktiot on kuvattu laadun poikkeamista ja alituksista käynnistyvät toimenpiteet, maksettavat sanktiot sekä mahdollinen sopimuksen purkautumisen peruste.

6 Kokonaishintaan sisällytettävät kustannukset ja korvaava työ

Kunnossapitosopimuksen hinta on kokonaishinta sopimuskaudelle 2023-2027. Hintaan sisältyy kaikki työohjelmassa ja tarjouspyyntöliitteissä

edellytetyt työt ja tehtävät kaikkine kustannuksineen (työt, hankinnat, yms). Hinta on arvonlisäveroton.

Korvaavaa työtä tehdään, jos tiettyyn tuotteeseen kuuluvaa työtä ei jostain syystä tarvitse tehdä tai ei voida tehdä. Jos vuosityöohjelmassa sovittujen töiden valmistuminen viivästyy, sovitaan tilaajan kanssa korvaavan työn tekemisestä. Korvaavan työn arvo määritetään yksikköhintojen mukaan.

7 Toimintatapa kunnossapitosopimuksen mukaisissa töissä

7.1 Kunnossapitotöiden toteutusta koskevat vaatimukset

Palveluntuottajan on suoritettava poliisin, pelastuslaitoksen ja tilaajan tapauskohtaisesti määrittelemät vaaraa aiheuttavat kiireelliset työt välittömästi.

Tuottajan on huolehdittava omien ja ylläpitotehtävien toteuttamisessa käyttämiensä aliurakoitsijoiden työvaiheiden sekä tilaajan hankintojen yhteensovittamisesta. Töiden järjestelyissä ja työvaiheiden ajoituksessa on otettava huomioon työ- ja liikenneturvallisuuden vaatimukset.

Tuottajan tulee käyttää hyväksytyjä jätteiden vastaanottoaikoja.

Tuottaja ylläpitää tukikohtiaan.

Kevyen liikenteen silloilla suurin sallittu työkoneiden paino on 12 000 kg. Sama koskee myös vanhempia (ennen 70-lukua rakennettuja) ajoneuvoliikenteen siltojen ulokkeellisia kevyen liikenteen väyliä. Painorajoitukset voivat olla myös tätä alhaisemmat. Tilaaja ohjeistaa tarvittaessa lisää painorajoituksista.

7.2 Itsenäinen toiminta

Palvelun tuottajan tulee ilman eri määräystä huolehtia siitä, että ajantasaisen kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain sekä tässä työohjelmassa ja muissa sopimusasiakirjoissa mainitut tehtävät tulevat suoritetuiksi oikea-aikaisesti ja tarpeettomia kustannuksia aiheuttamatta.

Palvelun tuottajan tulee alueiden kunnossapitäjänä itsenäisesti harkiten suorittaa urakkaan kuuluvat tehtävät. Tehtävien suorituksen tulee tapahtua tämän työohjelman ja ylläpidon tuotekorttien mukaisesti.

Kaikkien jätteiden kuljetus- ja vastaanottomaksut tulee sisällyttää urakkahintoihin.

7.3 Asiakaspalvelu

Kaupunkiympäristön toimialalle saapuva asiakaspalaute keskitetään asiakaspalautejärjestelmään, josta se kanavoidaan vastuuhenkilöille esimerkiksi asiakassovellukseen (Mopsi- järjestelmä). Tuottaja on velvollinen käyttämään sekä kaupungin yhteistä asiakaspalautejärjestelmää että Mopsi-järjestelmää ja korjaamaan sen perusteella kiireellistä korjausta vaativat puutteet ylläpitotyössä itsenäisesti ilman erikseen annettavaa kehotusta sekä kuittaamaan palautteen perusteella korjatut kohteet järjestelmään hoidetuiksi.

Kaupungin yhteisen palautejärjestelmän kautta tulleisiin palautteisiin tulee vastata seitsemän (7) vuorokauden kuluessa ja Mopsi-järjestelmään tulleet palautteet tulee vastuuhenkilöiden ottaa käsittelyyn viimeistään seuraavana arkipäivänä palautteen saapumisesta. Käsittelyyn ottaminen tarkoittaa tarvittavia toimenpiteitä asian eteenpäinviemiseksi, esimerkiksi palautteen kohteen tarkistamista maastossa.

Jos tuottaja katsoo asiakaspalautteen olevan tilaajan asia, tulee tuottajan selkeästi annettujen ohjeiden mukaisesti osoittaa se tilaajalle sekä ohjata se edelleen katsomalleen henkilölle. Tarvittaessa epäselvät tai tilaajan vastuulle kuuluvat palautteet voidaan käsitellä myös työmaakokouksessa. Mikäli palaute ei kuulu yleisten alueiden vastuulle, tulee se palauttaa takaisin asiakaspalveluun tai tilaajalle edelleen ohjattavaksi.

Tuottajan tulee hoitaa tämän sopimuksen piiriin kuuluvien tehtävien hoitamiseen liittyvä asiakaspalvelu ammattitaidolla ja noudattaa kaupunkiympäristön toimialalla vahvistettuja menettelytapoja.

7.4 Tiedottaminen

Palvelun tuottaja vastaa palvelusopimukseen liittyvien asioiden tiedottamisesta Helsingin kaupungin tiedottamiskäytäntöjen mukaisesti. Turvallisuuteen liittyvää tiedottamista varten käytetään Helsingin kaupungin kriisitiedottamisen ohjetta.

Merkittävistä tehtävistä, luonnonilmiöistä (esim. tulvat), onnettomuuksista, ja ilkivaltatapauksista tulee tiedottaa tilaajaa. Merkittävimmistä töistä on tiedotettava myös asukkaille ja yleisten alueiden käyttäjille tiedotustauluilla.

Lausunnot, jotka liittyvät yleisiin kaupunkitason kunnossapitoon liittyviin linjauksiin ja kustannusvaikutuksiin, antaa tilaaja.

7.5 Ilmoitusvelvollisuus yleisillä alueilla tapahtuvista ilkivalta- ja vahingonteosta

Vahingonteolla tarkoitetaan toimintaa, jossa oikeudettomasti hävitetään tai vahingoitetaan toisen omaisuutta; tässä tapauksessa kaupungin yleisillä alueilla olevaa omaisuutta. Toimintatapamenettely on esitetty liitteessä (Liite 4.1).

7.6 Työhön määrääminen

Kunnossapitoyksikön päälliköllä, katualueet ja viheralueet - tiimipäälliköillä ja alueen tilaajilla sekä valvojilla on mahdollisuus määrätä palvelun tuottaja ryhtymään tämän urakan tarkoittamiin toimenpiteisiin tapauksissa, joissa palvelun tuottaja on laiminlyönyt tehtävien työsuorituksen, työsuorituksen aloittamisen tai tehtävän laadun alittuessa tms. tapauksessa. Tällaisissa tapauksissa edellytetään palvelun tuottajan ryhtyvän töihin kahden tunnin kuluessa määräyksestä, ellei muuta sovita.

Palvelun tuottajalla on velvollisuus osallistua onnettomuustilanteiden jälkien siivoamiseen.

7.7 Turvallisuus

Tämän urakan tehtävien suorittaja on pääpalvelun tuottajan (pää toteuttaja) ominaisuudessa vastuussa urakka-alueella suorittamiensa tehtävien työturvallisuudesta Valtioneuvoston asetuksen (205/2009) mukaisesti. Vastuu ja turvallisuustehtävien periaatteet on kuvattu tilaajan Turvallisuussäännöt ja menettelyohjeet -dokumentissa ja Turvallisuusasiakirjassa.

Palvelun tuottajan vastuut turvallisuusasioissa on kuvattu tilaajan Turvallisuusasiakirjassa. Palvelun tuottaja tekee turvallisuusasiakirjassa esitetyn mukaisen Turvallisuussuunnitelman ja luovuttaa sen tarjouksen antamisen yhteydessä.

Tuottajalla on ilmoitusvelvollisuus turvallisuutta vaarantavista asioista ja vahingonteosta.

Palvelun tuottajan yleinen ilmoitusvelvollisuus liikenneturvallisuutta haittaavista puutteista sekä tarvittavat varoittamis- ja korjaamistoimenpiteet on kuvattu Turvallisuusasiakirjassa.

7.8 Esteettömyys

Kunnossapidon tuotekorteissa on täsmennetty ne esteettömyysvaatimukset (tuotanto-osien kohdassa laatuvaatimukset), joita noudatetaan kunnossapitotehtävissä.

7.9 Ympäristönsuojelu, kestävä kehitys ja ilmaston suojele

Helsingin kaupunki on sitoutunut moniin ympäristönsuojelutavoitteisiin, kuten energiatehokkuuden parantamiseen, päästöjen vähentämiseen, ilmanlaadun parantamiseen, melun vähentämiseen ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen.

Tuottajan tulee kaikissa töissään noudattaa lainsäädäntöä mm. ympäristönsuojelulakia ja jätelakia ja Helsingin kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiä

(<http://www.hel.fi/ymparistonsuojelumaaraykset>) sekä

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleisiä jätehuoltomääräyksiä (https://www.hsy.fi/fi/isannoitsijalle/kiinteistonjatehuolto/Sivut/jatehuolto_omaaraykset.aspx)

Jätelain etusijajärjestys tulee huomioida ylläpitotöissä. Tuottajan tulee omissa töissään minimoida työmaan haitalliset ympäristövaikutukset.

Seuraavat asiat tulee huomioida ylläpitotöissä tehtävissä hankinnoissa käytettävien vaarallisten aineiden ja jätteiden käsittelyssä, säilytyksessä sekä varotoimissa:

- Tuottajan tulee varmistaa käyttämiensä tuotteiden ympäristöominaisuudet joko ympäristöselosteen tai valmistajan muun selvityksen avulla.
- Polttoaineen, öljyn ja muiden haitallisten aineiden varastointi tulee olla asianmukaista
- Huollon yhteydessä on varmistettava, ettei jäteöljyä tai muita haitta-aineita pääse maaperään tai vesistöön
- Aineita käsittelevien työntekijöiden tulee olla koulutettu kemikaalien käsittelyyn

Muita ylläpitotöissä huomioitavia ympäristöseikkoja:

- Työt on järjestettävä siten, että ympäristölle (kuten katualueelle ja muille yleisille alueille) ei aiheudu tarpeettomia likaantumista aiheutuvia haittavaikutuksia. Esimerkkinä työmaista aiheutuva likaantuminen
- Työmaajärjestelyissä tulee ottaa huomioon kiintoaineksen ja muiden vesistöille haitallisten aineiden pääsyn estäminen vesistöihin. Ohjeena Helsingin kaupungin Työmaavesiohje (<https://www.hel.fi/static/ymk/esitteet/tyomaavesi.pdf>).
- Palvelun tuottajan vastuu käsittää myös työssä käytettävien aineiden ja materiaalien ympäristönsuojelun huomioonottamisen. Suolan ja kemiallisten torjunta-aineiden käyttö on kielletty työaluekarttoihin

merkityillä pohjaveden muodostumisalueilla. Lisäksi glyfosaattia sisältävien torjunta-aineiden käyttö on kielletty

Palvelun tuottajan tulee tehdä ympäristösuunnitelma kunnossapitotehtävien vaatimassa laajuudessa ja luovuttaa sen tarjouksen antamisen yhteydessä. Suunnitelmassa tulee kuvata ainakin:

- Palveluntuottajan ympäristöasioidenhallinta
- Sopimus-alueen erikoispiirteet ja ympäristöriskit
- Ympäristön suojaaminen ylläpitotehtävien (hoito- ja kunnossapito) vaikutuksilta
- Melun ja pölyn hallinta
- Kemikaalit ja kasvinsuojelu
- Vieraslajien käsittely
- Päästötön työmaa käytännöt
- Jätteet ja niiden käsittely
- Työntekijöiden perehdyttäminen ympäristöasioihin

Ympäristönsuojeluun liittyviä asioita käsitellään työmaakokouksissa.

7.10 Ympäristöraportointi

- Liitteessä mainitut raportointivelvoitteet koskevat tuottajan lisäksi myös aliurakointia, niin että tilaaja saa kokonaiskuvan tilaamasta työstään. Tietojen kerääminen liittyy vuosiraportointiin ja kunnossapidon toiminnan kehittämiseen
- Ympäristöraportoinnissa kirjataan Excel-lomakkeeseen (tiedot vuoden päätteeksi) tai samassa yhteydessä kun Stara raportoi kaupungille. Kaupungille raportoidaan seuraavat määrät:
 - Polttoaineen laatu ja määrät
 - Kasvintorjunta-aineiden määrät tai vaihtoehtoiset tavat ja niiden määrät
 - Kemikaalien käyttömäärät
 - Kalusto ja niiden pääasiallinen käyttökohde
- Tuottajan toteutuneen polttoaineen kulutuksen tiedot sisällytetään kunnossapidon kokonaispäästöjen raportointiin osana kaupunkiympäristön toimialan tilaamaan työn ympäristöraportointia. Raportointi muoto muotoillaan yhdessä em. tilaajan kokoon kutsumassa tilaisuudessa.
- Uuden jätelain mukaan jätemäärien ylittäessä 100 t/a tai sen ollessa vaarallista jätettä, on siitä pidettävä kirjaa. Kirjanpitovelvollisuus koskee myös jätteen kerääjää ja kuljettajaa. Tuottajan on toimitettava tilaajalle tiedot toteutuneista jätemääristä jakeittain vuoden lopussa tilaajan ja tuottajan yhdessä muotoilemalla tavalla. Tietojen kerääminen liittyy kaupunkiympäristön toimialan vuosiraportointiin.

- Ylläpitotöissä syntyvät jätelajit tulee luetella ympäristöraportointipohjan mukaisesti.
 - kasvijäte (ei omat kompostit)
 - vieraskasvijäte *jos tilattu
 - puujäte
 - vaarallinen jäte (ent. ongelmajäte)
 - energiajäte
 - muovijäte
 - pahvi
 - sekajäte
 - muut jätteet
- Syväsailioiden osalta seuraavasti:
 - sekajäte
 - koirapuistojäte

8 Yhteiset toimitukset ja yhteistoimintaa koskevat vaatimukset

8.1 Työmaakierrokset ja katselmukset

Sopimuskauden aikana pidetään riittävä määrä työmaakierroksia. Työmaakierroksilla tarkastetaan silmämääräisesti alueiden kunto ja töiden tilanne. Kierroksella todetaan työohjelmaan ja laatuvaatimukseen liittyvät poikkeamat tai poikkeamat edelliseen katselmukseen verrattuna.

Työmaakierroksista laaditaan pöytäkirja. Pöytäkirja voi olla osa työmaakokouspöytäkirjaa.

8.2 Kokouskäytännöt

Tilaaaja - tuottaja kokouksia pidetään vähintään kaksi (2) kertaa vuodessa. Kokousten ajankohdat sovitaan yhdessä. Tilaaaja toimittaa kokouskutsut ja esityslistat ja toimii puheenjohtajana, tuottaja sihteerinä.

Tilaaaja-tuottaja kokousten lisäksi pidetään säännöllisesti työyksikkö kohtaisia työmaakokouksia ja maastokierroksia, joista laaditaan muistiot. Työmaakokouksissa käsitellään mm. toteutunut laatutaso, poikkeamat, ongelmat, vahingot, vauriot, kustannus- ja maksutilanne sekä lisä- ja muutostyöt.

Metsien luonnonhoitotyömaat käynnistetään aloituskokouksella, jota täydennetään tarvittaessa maastokierroksella. Kokouksen kutsuu koolle tilaaaja tuottajan aloitteesta. Muistion laatii tuottaja.

Luonnonsuojelualueilla uusien hoito- ja käyttösuunnitelmien toteuttamiseen ja muihin isompiin projekteihin liittyvillä työmailla pidetään aloituskokous.

Työyksikkökohtaisia kehittämiskokouksia tilaajan kanssa pidetään kaksi (2) kertaa vuodessa. Koolle kutsujana toimii tuottaja.

8.3 Työmaapäiväkirja

Työmaapäiväkirjasta tulee pystyä luotettavasti selvittämään tuottajan työsuoritukset jälkeenpäin mahdollisten korvauskäsittelyiden takia. Tuottaja arkistoi päiväkirjat ja ne ovat tilaajan käytettävissä tarvittaessa.

8.3.1 Luonnonhoito ja luontopalvelut:

Luonnonmukaisten alueiden kunnossapidossa edellytettävä työmaapäiväkirjanpito on kuvattu tuotekorteissa.

Sopimuskauden aikana tuottaja pitää kirjaa toteutuneista hoidon työmääristä sekä pienten yksittäisten työkohteiden työmääristä kohteittain.

8.3.2 Kaupunginpuutarha:

Kaupunginpuutarhan palveluissa tuottajan tulee pitää päivittäistä työmaapäiväkirjaa kunkin erillisen työyksikön osalta. Työmaapäiväkirjaan kirjattavat asiat:

- Kunnossapitoon liittyvät muut havainnot ja tiedot alueella
- Laadunvalvontatoimenpiteet, kelpoisuuden osoittaminen ja havaitut poikkeamat
- Aiheutuneet ja ilmitulleet vahingot (käyttäjät ja tuote)
- Tuotteeseen kohdistuneet tilaajan reklamaatiot

8.4 Poikkeamaraportit

Poikkeamaraportointi on kuvattu kunnossapidon tuotekorteissa.

9 Yhteiset kehittämishankkeet

Kunnossapidon kehittäminen teknisen palvelustrategian mukaisesti.

Luonnon monimuotoisuusohjelman toteuttaminen

Luonnonhoidon linjauksen toteuttaminen

Toimialakohtaisten työmaapäiväkirjatietojen keruu.

Ympäristöraportointi

Merellisten alueiden huollon turvaaminen

Metsätietojärjestelmän käytön kehittäminen

Ekosysteemipalveluiden tuotannon mittarointi

Hiilensidonta/viljelymentelmien kehittäminen

Kehittämishankkeisiin liittyvä yhteistyö sisällytetään
asiantuntijatehtäviin.

10 Liitteet

1 Tuotekortit

Kunnossapidon tuotekortti yleinen osuus

6100 Kunnossapidon tuotekortti talvihoito

6200 Kunnossapidon tuotekortti puhtaanapito

6310 Kunnossapidon tuotekortti rakenteiden hoito

6320 Kunnossapidon tuotekortti varusteiden ja kalusteiden hoito

6330 Kunnossapidon tuotekortti laitteiden ja muiden erityiskohteiden
hoito

6395 Kunnossapidon tuotekortti rakenteiden korjaus

6396 Kunnossapidon tuotekortti asfalttipäällysteiden uusiminen

6397 Kunnossapidon tuotekortti varusteiden ja kalusteiden korjaus

6398 Kunnossapidon tuotekortti laitteiden ja muiden erityiskohteiden
korjaus

6399 Kunnossapidon tuotekortti pintojen suojaaminen

6400 Kunnossapidon tuotekortti kasvillisuuden hoito

6495 Kunnossapidon tuotekortti kasvillisuuden korjaus

6500 Kunnossapidon tuotekortti muut erityiset hoito- ja käyttötehtävät

2 Kartat

Liite 2.1 Vesialueiden puhtaanapitoluokitus

Liite 2.2 Rantojen hoitovastuu

3 Määrät

Liite 3.1 Luonnonsuojelualueiden tuotanto-osat ja määrät

Liite 3.2 Kausikasvien vuosisuunnitelma

Liite 3.4 Perinnepalvelut

Liite 3.5 Ulkoveistokset vuosipesulista 2022

Liite 3.6 Kotieläimet

4 Ohjeet

Liite 4.1 Ilkivallan ja vahingonteot

Liite 4.2 Yleisillä alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen puhdistamisen toimintatapa

Liite 4.3a Puurekisteritietojen päivitysohje

Liite 4.3b Puurekisteritietojen mobilenote ohjeita

Liite 4.3c PuuAtlas ohjeita

Liite 4.4 Asukastapahtumat ja puistokummien ohjaus

Liite 4.5 Menettelytapa luvattomissa puunkaadoissa

Liite 4.6 Kausikasviastioiden nosto-ohje

Liite 4.7a Ylren päivittäminen ja kuntoarviointien tekeminen

Liite 4.7b Ohje Ylren päivittäminen ja kuntoarvioinnin tekeminen

Liite 4.8 Joulukuusien hankinta Senaatintorille ja Hakaniementorille

Liite 4.9 Kaupunginpuutarha kartta talvihoidettavat käytävät

Liite 4.10 Arvoniittyjen hoito-ohje 2023 YHO

Liite 4.11 Julkisten veistosten peruspesun materiaali- ja työtapaohje

Liite 4.12 Kaupungin omistamilta alueilta kaadettujen puiden runkojen ja oksien toimitus

Liite 4.15 Mallipohja kasvillisuuden tarkennetun työsuunnitelman laatimiseen

Liite 4.16 Saariston pienpetokannan sääntely